

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

ExxonMobil Exploration & Production Norway AS
Postboks 60
4064 STAVANGER

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att: Steinar Del Otero

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 31. mars 2011

Vår ref.: 2007/1301 405.15

Deres ref.:

Saksbehandler: Sissel Wiken Sandgrind, telefon: 22 57 36 14

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2010 og pålegg om oppfølging for ExxonMobil AS, Balder- og Ringhornfeltet

Klif kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp. Vi har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2011. ExxonMobil AS, Balder og Ringhorne har i 2010 hatt et kvotepliktig utslipp på 124 560 tonn CO₂.

Balder- og Ringhornfeltet har hatt avvik fra tillatelsen til kvotepliktig utslipp og klimakvoteforskriften i 2010.

ExxonMobil skal innen 1. juni 2011 redegjøre for hvorfor ikke alle analyseresultatene i 2010 er benyttet i usikkerhetsberegningen for utslippsfaktor for brenngass (kildestrøm 1 og 6). Videre skal ExxonMobil oversende sine rutiner for vurdering av kvalitet i gassanalyser. ExxonMobil skal også innen 1. juni 2011 redegjøre for hvordan utslippet fra kildestrøm 2 bestemmes.

Dersom ExxonMobil ønsker å fortsette med fratrekk av nitrogen fra fakkeltgassmengder, må ExxonMobil søke om endring av tillatelsen for kildestrøm 7 (fakkeltgass på Ringhorne).

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats kan påklages til Miljøverndepartementet.

1. Sakens bakgrunn

Vi viser til utslippsrapport innlevert 24. februar 2011 og senere oppdatert 23. mars 2011. Utslippsrapporten datert 23. mars 2010 er lagt til grunn for vårt vedtak. Vi viser også til e-postkorrespondanse i perioden og til bl.a. e-poster av 23. mars og 24. mars 2011 og til

brev fra ExxonMobil Exploration and Production Norway AS (heretter kalt ExxonMobil) datert 27. mai 2010, av 15. november 2010 og av 12. januar 2011.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) § 16 første ledd og tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser av 2. april 2008, sist endret 21. desember 2010. Nærmere regler om rapporteringen, herunder regler om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles, er gitt i forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) kapittel 2 med vedlegg.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, i henhold til klimakvoteloven § 17.

Klif gjennomførte inspeksjon ved ExxonMobil den 6. til 9. september 2010, jf. inspeksjonsrapport 2010.044.R.KLIF. Vi viser også til virksomhetens svarbrev av 15. november 2010 og til vår oppfølging i brev av 21. desember 2010.

Det ble på tilsynet på Balder og Ringhorne avdekket at ExxonMobil benytter forskjellig data for gassammensetning i flow computer for bestemmelse av aktivitetsdata og for beregning av utslippsfaktor for brenngass på Ringhorne (kildestrøm 6). Sammensetningsdata som benyttes i flow computeren på Ringhorne tas ut ukentlig fra online GC på eksportgasslinjen til Balder, som er plassert på Jotun. Gassammensetningen som benyttes for beregning av utslippsfaktor er basert på ukentlig prøver av brenngassen på Balder.

Det ble også under tilsynet avdekket at brenngass til pilotflamme på LP- og HP-fakkell på Balder (kildestrøm 2), ikke ble målt pga små brenngassmengder. Brenngasslinjen til pilotflammene er utstyrt med egen måleblende som i tillegg også er dimensjonert for å måle brenngass til en dampkjel som nå er tatt ut av drift. I tillegg er fakkelsystemet bygget om slik at brenngassmengden som nå går til pilotflammene, er mindre enn tidligere. Dette medfører at måleblenden som skal måle brenngassmengden til pilotflammene, er betydelig overdimensjonert, med det resultat at brenngass som går gjennom måleblenden, ikke registreres.

ExxonMobil er i vårt vedtak av 21. desember 2010 pålagt å utrede forskjellen i beregnede gassmengder ved bruk av brenngassanalysedata fra Balder og bruk av analyseresultater fra online GC på eksportgasslinjen til Balder, innen 1. juni 2011. Klif har også i vedtak av 21. desember 2010, etter søknad fra ExxonMobil, endret kildestrøm 2 fra vanlig kildestrøm til en deminimis-kildestrøm.

2. Klifs vurdering

Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

ExxonMobil sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ den 24. februar 2011, som er innen fristen. Oppdatert rapport ble sendt inn ved e-post av 23. mars 2011.

Klif varslet i forbindelse med godkjenningsvedtak datert 26. mars 2010 at vi vurderte å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom ExxonMobil ikke leverer usikkerhetsberegninger som viser usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 1, 3, 4, 5, 6, 7 og 8 og utslippsfaktor for kildestrøm 1 og 6 innen fristen for neste års rapportering.

ExxonMobil har lagt ved dokumentasjon av beregning av usikkerhet i kildestrøm 1, 3, 4, 5, 6, 7 og 8 basert på 2010-data i oversendelse av rapporterte utslipp datert 24. februar 2011. Klif vil derfor ikke treffe vedtak om tvangsmulkt.

Vurdering av kvotepliktige CO₂-utslipp

Kvoteplikt

Kvoteplikten for ExxonMobil er knyttet til bedriftens energianlegg og fakkelsystem. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til vedtak om tillatelse til kvotepliktige utslipp av 2. april 2008, sist endret 21. desember 2010.

Kilder til kvotepliktige utslipp

Bedriften har i 2010 hatt kvotepliktige utslipp fra følgende kildestrømmer:

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Utslippskilde
1	Brenngass	Balder
2	Brenngass	Balder (pilotgass til fakkelsystem (HP- og LP-fakkell) og brenngass til gassfyrt og gassfyrte kjeler (ikke i bruk – preservert))
3	Fakkellgass	HP-fakkell Balder
4	Fakkellgass	LP-fakkell Balder
5	Diesel	Balder
6	Brenngass	Ringhorne
7	Fakkellgass	Ringhorne
8	Diesel	Ringhorne

ExxonMobil har ikke rapportert om kvotepliktige utslipp som ikke er omfattet av tillatelsen.

Kildestrømmer som samlet utgjør mindre enn 2 prosent av totalt årlig CO₂-utslipp

Det er i tillatelsen til kvotepliktige utslipp av 2. april 2008, sist endret 21. desember 2010, ikke stilt krav til metode for beregning av utslipp fra kildestrøm 2 (pilotgass til fakkelsystem (HP- og LP-fakkel) og brenngass til gassfyrte kjeler (ikke i bruk – preservert)), da denne kildestrømmen utgjør mindre enn 2 prosent av det totale årlige utslippet, maksimalt 20 000 tonn CO₂ pr. år, jf. klimakvoteforskriften § 2-2 femte ledd. Utslippetsrapporten for 2010 viser at Balder- og Ringhornfeltet ligger innenfor grensen på 2 prosent. Utslippet utgjorde totalt 208 tonn i 2010, dvs. 0,2 prosent av det totale utslippet fra Balder- og Ringhornfeltet i 2010.

Det følger av klimakvoteforskriften § 2-2 at metoden som benyttes for bestemmelse av utslipp fra deminimis-kildestrømmer, må være en egnet alternativ metode. Som tidligere påpekt er måleblenden som skal måle brenngassmengden til pilotflammen i fakkelsystemet på Balder, betydelig overdimensjonert, med det resultat at brenngass til pilotflamme ikke måles. Vi ber ExxonMobil om å redegjøre for hvordan utslippet fra kildestrøm 2 bestemmes. Frist for innsending av opplysninger er satt til 1. juni 2011.

Vurdering av aktivitetsdata

ExxonMobil har rapportert aktivitetsdata og usikkerhet i beregning av aktivitetsdata. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der fremgår også kravet til usikkerhet i beregning av aktivitetsdata som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm nr	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Usikkerhetskrav (%)	Rapportert usikkerhet (%)
1	Brenngass	451 340 Sm ³	1,5	1,18
3	Fakkelgass HP-fakkel Balder	4 813 342 Sm ³	7,5	3,25
4	Fakkelgass LP-fakkel Balder	2 958 686 Sm ³	7,5	3,06
5	Diesel	18 262 tonn	1,5	0,66
6	Brenngass	12 000 009 Sm ³	1,5	0,77
7	Fakkelgass Ringhorne	524 740 Sm ³	7,5	9,12 ¹⁾
8	Diesel	750 tonn	1,5	1,66

¹⁾ Nitrogenfatrekk

Metode

Bestemmelsen av aktivitetsdata for kildestrøm 1, 3, 4, 6, 7 og 8 er fremkommet iht. metoder oppgitt i tillatelsen.

Usikkerhet i aktivitetsdata for brenngass (kildestrøm 1 – Balder)

For bestemmelse av aktivitetsdata for brenngass (kildestrøm 1) benytter ExxonMobil måleblender uten online tetthetsmåler. Det er installert fire måleinstrumenter for måling av brenngass til gassmotorer (945-FT-1501/02/03/04), hvor primærelement er måleblende

med differansetrykktransmitter (orifice plate) og sekundærelementer er trykk og temperatur som sammen med differansetrykktransmitter er oppkoblet til flow computer. Sammensetningsdata som benyttes i flow computeren på Balder tas ut ukentlig fra online GC på eksportgasslinjen til Balder.

Ifølge ExxonMobil er måleblendene installert iht. ISO 5167. ExxonMobil opplyser i brev av 21. oktober 2009 at måleblendene var planlagt erstattet med ny måler (Coriolis-måler) i løpet av 2010. I brev av 12. januar 2011 opplyser imidlertid ExxonMobil at måleren av prioritetshensyn ikke ble skiftet ut i 2010, fordi brenngasskompressoren har vært ute av drift deler av året, og gass ikke har vært tilgjengelig. Videre opplyses at dersom installasjon av ny måler blir aktuelt, vil selskapet søke om endring av tillatelse til kvotepliktig utslipp for Balder- og Ringhorne. Ut fra foreliggende opplysninger fra ExxonMobil tolker vi selskapet dit hen at det på nåværende tidspunkt ikke foreligger konkrete planer for utskifting av de fire måleblendene. Kildestrøm 1 utgjorde 0,9 prosent av det totale årlige utslippet på Balder- og Ringhornefeltet i 2010.

For vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata for 2010 har ExxonMobil engasjert MetroPartner, jf. RAP-08/2011. Det framgår av usikkerhetsrapporten at sammensetningsdata i flow computeren i måleblendene på Balder (kildestrøm 1), er basert på månedsnitt fra "Ringhorne sammensetning". Dette medfører ikke riktighet. For bestemmelse av aktivitetsdata på Balder benyttes sammensetningsdata fra online GC på eksportgasslinjen til Balder, jf. ExxonMobils brev av 27. mai 2010. Tilsvarende gjelder for Ringhorne (kildestrøm 6), jf. vår tilsynsrapport av 17. september 2010. Vi ber om at ExxonMobil får rettet opp beskrivelsen av de faktiske forholdene ved neste rapportering.

Som tidligere nevnt ble ExxonMobil, i vårt vedtak av 21. desember 2010, pålagt å utrede forskjellen i beregnede gassmengder ved bruk av brenngassanalysedata fra Balder (dvs. spotprøver) og bruk av analyseresultater fra online GC på eksportgasslinjen til Balder, innen 1. juni 2011. Ved en feil ble vedtaket kun knyttet til flow computeren på Ringhorne. Da problemstillingen gjelder både for Balder og Ringhorne, må utredningen utvides til også å omfatte flow computeren i måleblendene på Balder.

MetroPartner har beregnet usikkerheten i aktivitetsdata for kildestrøm 1 til å ligge innenfor kravet i tillatelsen til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (dvs. 1,5 prosent). Usikkerheten er beregnet til 1,18 prosent på volumbasis.

ExxonMobil har ikke rapportert om avvik i målesystemet, det er heller ikke opplyst om avvik i usikkerhetsberegningene. Klif legger derfor til grunn at det ikke har vært avvik i målesystemet i kildestrøm 1. Vi ber om at ExxonMobil ved neste års rapportering rapporterer om hvorvidt det har vært avvik og hvilke mengder som er estimert i avviksperioden.

Klif tar for øvrig usikkerhetsberegningen til etterretning.

Usikkerhet i aktivitetsdata for brenngass (kildestrøm 6 – Ringhorne)

For bestemmelse av aktivitetsdata for brenngass (kildestrøm 6) benytter ExxonMobil to-stråle ultralydmåler, hvor primærelementet er den ultrasoniske to-stråle måleren og sekundærelementene er temperatur- og trykktransmitter som sammen med ultralydmåler er koblet opp til en flow computer. Sammensetningsdata som benyttes i flow computeren på Ringhorne tas ut ukentlig fra online GC på eksportgasslinjen til Balder

MetroPartner har for 2010 beregnet usikkerheten for kildestrøm 6 til å ligge innenfor tillatelsens krav til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (dvs. 1,5 prosent). Usikkerheten er beregnet til 0,77 prosent.

ExxonMobil har ikke rapportert om avvik i målesystemet, det er heller ikke opplyst om avvik i usikkerhetsberegningene. Klif legger derfor til grunn at det ikke har vært avvik i målesystemet i kildestrøm 6. Vi ber om at ExxonMobil ved neste års rapportering rapporterer om hvorvidt det har vært avvik og hvilke mengder som er estimert i avviksperioden.

Klif tar usikkerhetsberegningen til etterretning.

Usikkerhet i aktivitetsdata for fakkalgass (kildestrøm 3, 4 og 7)

For bestemmelse av aktivitetsdata for fakkalgass (kildestrøm 3, 4 og 7) benytter ExxonMobil ultralydmåler av typen Fluenta Ultrasonisk måler som korrigerer for aktuelt trykk og temperatur.

For vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata for fakkalgass i 2010, har ExxonMobil engasjert MetroPartner, jf. RAP-10/2011. MetroPartner har beregnet usikkerheten i aktivitetsdata for fakkalgass (kildestrøm 3 og 4) til å ligge innenfor tillatelsens krav til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (dvs. 7,5 prosent). Usikkerheten er for HP-fakkel og LP-fakkel på Balder beregnet til hhv. 3,25 prosent og 3,06 prosent – uten nitrogenfratrekk.

For kildestrøm 7 (fakkel på Ringhorne) har MetroPartner beregnet usikkerheten i aktivitetsdata til 9,1 prosent med fratrekk av nitrogen. Dette er over kravet til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (dvs. 7,5 prosent), jf. tillatelsen. Usikkerheten er beregnet for netto standardvolumstrømsmåling, målt med ultralydmåler ved typiske driftsbetingelser for 2010 minus gjennomsnittlige nitrogenmengder. I henhold til MetroPartner (RAP-10/2011) utgjorde total mengde nitrogenfratrekk for kildestrøm 7 (Ringhorne-fakkel) 364 000 Sm³ i 2010, som er ca. 40 prosent av den totale målte fakkalgassmengden gjennom ultralydmåleren i 2010. Det framgår av MetroPartner-rapporten at nitrogenfratrekket måles med to rotametre strømningsmålere.

Klif er enig i at tilført nitrogen i fakkalgass i utgangspunktet ikke er kvotepliktig og dermed kan trekkes fra fakkalgassmengden. Det forutsetter imidlertid at virksomheten har god kontroll på fratrekket slik at fakkalgassmengden ikke underrapporteres og at usikkerheten i tillatelsen overholdes.

Vi ser at fratrekk av nitrogen fra fakkeltgassmengder er synliggjort i mange av årets kvoterapporter. Ved tidligere rapporteringer er fratrekke i varierende grad blitt rapportert. Etter vår vurdering kan det synes som at det ved tidligere år har vært ulik praksis mht. fratrekk. For rapportering av kvotepliktige utslipp i 2010 godtar vi fratrekk av nitrogen slik virksomheten har gjort det ved årets rapportering for kildestrøm 7. Men vi varsler samtidig om at vi ved neste års rapportering forutsetter at kravene til usikkerhet ved beregning av aktivitetsdata for fakkeltgass overholdes ved fratrekke av nitrogen. Vi understreker for ordens skyld at metoden og måleutstyr for beregning av aktivitetsdata må være i henhold til tillatelsen til kvotepliktige utslipp.

Det innebærer at dersom ExxonMobil ønsker å fortsette med fratrekk av nitrogen fra fakkeltgassmengder, må ExxonMobil søke om endring av tillatelsen for kildestrøm 7.

ExxonMobil har ikke rapportert om avvik i målesystemene, det er heller ikke opplyst om avvik i usikkerhetsberegningene. Klif legger derfor til grunn at det ikke har vært avvik i målesystemet i kildestrøm 3, 4 og 7. Vi ber om at ExxonMobil ved neste års rapportering rapporterer om hvorvidt det har vært avvik og hvilke mengder som er estimert i avviksperioden.

Klif tar usikkerhetsberegningene til etterretning.

Usikkerhet i aktivitetsdata for diesel (kildestrøm 5 og 8)

I henhold til tillatelsen har ExxonMobil i beregning av mengden aktivitetsdata tatt hensyn til omsatt mengde i løpet av året, mengde på lager ved årets begynnelse og slutt, og mengde benyttet til andre formål i løpet av rapporteringsåret. Dette skal også reflekteres i usikkerhetsberegningene.

For vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata for diesel i 2010 har ExxonMobil engasjert MetroPartner, jf. RAP-11/2011 (vedlegg 6.6). Det er i beregningene tatt hensyn til lagerbeholdningen ved årets begynnelse og slutt og mengden diesel benyttet til andre formål i beregning av aktivitetsdata. MetroPartner har beregnet usikkerheten for kildestrøm 5 til å ligge innenfor tillatelsens krav til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata (dvs. 1,5 prosent). Usikkerheten er beregnet til 0,66 prosent for Balder (kildestrøm 5). For Ringhorne (kildestrøm 8) er usikkerheten beregnet til 1,66 prosent. Dette er over kravet i tillatelsen til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata.

Det er i beregningene forutsatt at målerne fungerer etter forutsetningene.

Usikkerhetsberegningene er foretatt med utgangspunkt i usikkerhet knyttet til måleinstrumenter om bord på båtene og usikkerhet knyttet til måling av lagervolum. Mengden diesel som blir levert fra landanlegg til forsyningsskipene blir målt med måleinstrument som er underlagt årlig kontroll av Justervesenet. Måleinstrumentene på forsyningsbåtene benyttes for å måle den mengde diesel som losses til plattformen. Disse måleinstrumentene er ikke underlagt regelmessig kalibrering.

MetroPartner har i usikkerhetsberegningene lagt til grunn at usikkerheten knyttet til leveranser fra samme båt er korrelert og ukorrelert mellom ulike båter, jf. MetroPartner

rapport oversendt ved brev av 19. mai 2009. Ifølge Metropartner utgjør leveransen fra "Strilmøy" 92 prosent i 2010, mens resterende leveranser er med andre båter. Usikkerheten til måleren på Strilmøy er oppgitt til 0,47 prosent, mens det for de andre båtene er lagt til grunn en usikkerhet på 2 prosent. Usikkerhetsbidraget fra måling av ombordlastet mengde er av MetroPartner beregnet til 0,46 prosent for Balder. For Ringhorne er den beregnet til 1,55 prosent, her utgjør leveransen fra Strilmøy bare 22 prosent i 2010. Av usikkerhetsberegningene framgår at det er tatt utgangspunkt i en konservativ tilnærming for de av leveransene hvor usikkerheten i båtens utstyr ikke er kjent.

Klif tar usikkerhetsberegningene til etterretning.

Ifølge vedlegg 6.6 – Vurdering av måleusikkerheten i mengde diesel til forbrenning på Balder, Ringhorne og Jotun A 2010 har ExxonMobil benyttet standard tetthetsverdi på 855 kg/m³ med en usikkerhet på 0,46 % for beregning av aktivitetsdata for kildestrøm 5 og 8. Basert på det erfaringsgrunnlaget vi nå har med hensyn til variasjon i tetthet på diesel, har Klif besluttet at vi kan akseptere at operatører benytter fast verdi for tetthet på 855 kg/Sm³. Dersom fast verdi benyttes, må det legges til et bidrag i usikkerhetsbudsjettet på 0,5 prosent.

Vurdering av faktorer

For kildestrømmene 3, 4, 5, 7 og 8 har ExxonMobil, i tråd med tillatelsen, benyttet standard utslippsfaktorer og standard oksidasjonsfaktorer ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. Det er også benyttet standard oksidasjonsfaktor på kildestrøm 1 og 6 ved beregning av det kvotepliktige utslippet.

For kildestrøm 1 og 6 kreves det i tillatelsen at det benyttes bedriftsspesifikke utslippsfaktorer ved beregningen av det kvotepliktige utslippet. ExxonMobil har rapportert faktorer for disse kildestrømmene. De rapporterte dataene fremgår i tabellen nedenfor. Der framgår også kravet til prøvetakings- og analysefrekvens for bestemmelse av utslippsfaktor for brenngass som er stilt i tillatelsen.

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Bedriftsspesifikk utslippsfaktor	Prøvetakingsfrekvens Krav i tillatelsen	Rapportert prøvetakingsfrekvens i 2010	Rapportert usikkerhet %
1	Brenngass Balder	0,002590 tonnCO ₂ /Sm ³	Ukentlig	33 ²⁾	0,92 ¹⁾
6	Brenngass Ringhorne	0,002664 tonnCO ₂ /Sm ³	Ukentlig	48	0,92 ¹⁾

¹⁾ Usikkerheten er beregnet med utgangspunkt i 40 analyser i 2010.

²⁾ Brenngassanalyser benyttet i perioden januar t.o.m. august 2010.

Prøvetaking og usikkerhet i utslippsfaktor for brenngass (kildestrøm 1 og 6)

I henhold til tillatelsen til kvotepliktig utslipp, skal ExxonMobil ta ukentlige prøver og analyser av brenngassen. Ifølge ExxonMobil er det i 2010 tatt ut ukentlige prøver av brenngassen på Balder, jf. vedlegg 4.1.

Analysen av brenngass gjennomføres av Intertek Westlab, som er akkreditert for gjennomføring av naturgassanalyser. ExxonMobil gikk over fra å benytte online GC på eksportgasslinjen på Balder til manuelle prøver og analyser av brenngass (kildestrøm 1 og 6), f.o.m. 1. januar 2009. Bakgrunnen for denne endringen er avtagende gassproduksjon på Balderfeltet og behovet for økende HP-gassløft på Ringhornfeltet, og dermed stans i eller redusert gasseksport fra Balder til Jotun. Brenngassen på Balder tas ut etter siste kompresjonstrinn. Samme gass leveres også i rørledning til Ringhorne. Her blir gassen benyttet etter at trykket er redusert fra ca. 140 bar ved ca. 4 °C til ca. 20 bar. På Ringhorne skilles det ut væske tilsvarende 0,16 vekt prosent av den totale brenngasstrømmen.

For vurdering av usikkerhet i utslippsfaktor for brenngass i 2010 har ExxonMobil engasjert MetroPartner, jf. RAP-09/2011. Usikkerheten i utslippsfaktor er av MetroPartner beregnet til 0,92 prosent for kildestrøm 1 og 6. I klimavoteforskriftens vedlegg 3D stilles det krav om at prøvetakingsprosedyre og analysehyppighet skal gjennomføres slik at den bedriftsspesifikke utslippsfaktoren for brenngass kan bestemmes med en maksimal usikkerhet på 0,5 prosent (dvs. en tredjedel av usikkerhetskravet til tilhørende aktivitetsdata). Usikkerheten i utslippsfaktor i kildestrøm 1 og 6 ligger over dette nivået.

MetroPartner har i usikkerhetsberegningen ikke skilt mellom kildestrøm 1 og kildestrøm 6 ved beregning av usikkerhet i utslippsfaktor. Det er i beregningen ikke tatt hensyn til at det i deler av året ikke er benyttet brenngass på Balder (kildestrøm 1). Brenngass ble ikke benyttet i motorer på Balder i september, oktober, november og desember. Det er heller ikke tatt hensyn til at væskeutskilling kun forekommer på Ringhorne (jf. RAP-09/2011). Ved neste års rapportering forutsetter Klif at det foreligger usikkerhetsberegninger for hhv. kildestrøm 1 og 6.

MetroPartner har i beregning av usikkerhet i utslippsfaktor benyttet 40 analyser. For bestemmelse av utslippsfaktor for kildestrøm 1 (Balder) har imidlertid ExxonMobil benyttet 33 analyser, mens det for kildestrøm 6 (Ringhorne) er benyttet 48 analyser, jf. vedlegg 4.1. Med krav om ukentlig prøvetakingsfrekvens forventer vi at 52 analyser ligger til grunn for bestemmelse av utslippsfaktor, med mindre det har vært revisjonsstans eller at brenngass ikke er benyttet i deler av året som for Balder (kildestrøm 1). Vi forventer også at alle analysedataene som ligger til grunn for bestemmelse av utslippsfaktor, benyttes i beregning av usikkerhet i utslippsfaktor.

Klif pålegger ExxonMobil å redegjøre for hvorfor ikke alle analyseresultatene i 2010 er benyttet i usikkerhetsberegningen for utslippsfaktor for brenngass. Videre skal ExxonMobil oversende sine rutiner for vurdering av kvalitet i gassanalyser. Redegjørelsen skal sendes Klif innen 1. juni 2011.

I MetroPartner-rapporten er det oppgitt at usikkerhet i sammensetning utgjør usikkerhet i analysen. Analyseusikkerhet består normalt av usikkerhet i kalibreringsgass og instrumentusikkerhet. Intertek Westlab er et akkreditert laboratorium. Vi legger dermed til

grunn at Intertek Westlab kjenner hvilken analyseusikkerhet laboratoriet er akkreditert for. Ved neste års rapportering ber vi om at analyseusikkerheten kommer tydelig frem.

Tiltross for ovennevnte avvik legger Klif til grunn rapporterte utslippsfaktorer for kildestrøm 1 og 6 i beregning av kvotepliktig utslipp. Klif tar beregning av usikkerhet i utslippsfaktorer til etterretning.

Beregning av kvotepliktig utslipp – årlig vektet utslippsfaktor

Iht. tillatelsen skal bedriftsspesifikke faktorer kun brukes for den mengden eller det parti av aktivitetsdata de er ment å representere, jf. punkt 4 i program for beregning og måling av kvotepliktige utslipp. Ved beregning av det kvotepliktige utslippet for 2010, har ExxonMobil i tråd med tillatelsen beregnet en vektet årlig utslippsfaktor for brenngass (kildestrøm 1 og 6).

Kvotepliktig utslipp

ExxonMobil AS, Balder og Ringhorne har i 2010 hatt avvik fra tillatelsen til kvotepliktige utslipp og klimakvoteforskriften. Vi finner likevel å kunne legge virksomhetens rapporterte data til grunn ved beregning av virksomhetens kvotepliktige klimagassutslipp. Dette gir følgende kvotepliktige utslipp i 2010:

Kildestrøm nr.	Kildestrøm	Aktivitetsdata	Utslippsfaktor	Kvotepliktig utslipp tonn
1	Brenngass Balder	451 340 Sm ³	0,002590 tonn/Sm ³	1 169,16
2	Brenngass Balder			208
3	Fakkelgass Balder	4 813 342 Sm ³	0,003730 tonn/Sm ³	17 953,77
4	Fakkelgass Balder	2 958 686 Sm ³	0,003730 tonn/Sm ³	11 035,90
5	Diesel Balder	18 262 tonn	3,17 tonn/tonn	57 889,55
6	Brenngass Ringhorne	12 000 009 Sm ³	0,002664 tonn/Sm ³	31 969,42
7	Fakkelgass Ringhorne	524 740 Sm ³	0,003730 tonn/Sm ³	1 957,28
8	Diesel Ringhorne	750 tonn	3,17 tonn/tonn	2 376,53
Totale kvotepliktige utslipp i 2010				124 559,61

For enkelte av dataene er det i beregningene benyttet flere desimaler enn det som fremkommer i ovennevnte tabell. Dette forklarer differansen i oppgitt utslipp med den summen en får ved å beregne utslippet basert på aktivitetsdata og utslippsfaktor i tabellen.

Klif påpeker at dersom virksomheten ved rapporteringen har gitt feilaktige opplysninger om forhold som kan påvirke utslippstallet, vil dette kunne føre til brudd på oppgjørsplikten etter klimakvoteloven § 13. Dette vil igjen kunne gi grunnlag for ileggelse av overtredelsesgebyr tilsvarende 100 euro for hvert tonn rapporteringspliktig utslipp som det ikke leveres inn kvoter for, jf. klimakvoteloven § 21.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

Klif har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge til grunn innrapporterte utslippstall når kvoteplikten skal gjøres opp 30. april 2011. Virksomheten har hatt et kvotepliktig utslipp på 124 560 tonn CO₂ i 2010. Vedtaket om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

ExxonMobil skal sende Klif nærmere informasjon innen 1. juni 2011. Pålegg om redegjørelser er hjemlet i forurensningsloven § 51.

4. Oppgjør av kvoteplikten

Innen 30. april 2011 må alle kvotepliktige virksomheter overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens kvotepliktige utslipp i 2010 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For ExxonMobil innebærer dette at 124 560 kvoter skal overføres fra virksomhetens driftskonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Vi har registrert virksomhetens kvotepliktige utslippstall i kvoteregisteret. Se punkt 4.5.2 i kvoteregisterets brukermanual for mer informasjon. Brukermanualen kan lastes ned fra www.kvoteregister.no.

Tilgang til meny for innlevering av kvoter til oppgjør åpnes mandag 11. april 2011. Vi minner om at virksomhetens driftskonto nå er tilknyttet en tilleggsrepresentant (AAR). Vedkommende person må godkjenne overføringen initiert av primær (PAR) eller sekundær kontorepresentant (SAR) innen oppgjørsfristen 30. april.

Vi gjør oppmerksom på at manglende overholdelse av oppgjørsfristen vil føre til at virksomheten ilegges et overtredelsesgebyr på 100 euro pr kvote som ikke er innlevert, jf. klimakvoteloven § 21.

5. Gebyr

Klifs behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. § 5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på vår ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Virksomheten skal derfor betale et gebyr på kr. 30 000,-.

Faktura vil bli ettersendt.

6. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Klif.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 30. april 2011.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil vi kunne gi på forespørsel.

7. Oppsummering

Klif godkjenner ExxonMobil AS, Balder- og Ringhornefeltets rapport om kvotepliktige utslipp i 2010. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

ExxonMobil har hatt følgende avvik fra tillatelsen og klimakvoteforskriften ved rapporteringen av kvotepliktige utslipp for 2010:

Usikkerheten i aktivitetsdata for fakkeltgass på Ringhorne (kildestrøm 7) overskrider kravet til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata for fakkeltgass på 7,5 prosent.

Usikkerheten i aktivitetsdata for diesel på Ringhorne (kildestrøm 8) overskrider kravet til maksimal usikkerhet i aktivitetsdata for diesel på 1,5 prosent.

ExxonMobil har følgende oppfølgingspunkter:

Dersom ExxonMobil ønsker å fortsette med fratrekke av nitrogen fra fakkeltgassmengder, må ExxonMobil søke om endring av tillatelsen for kildestrøm 7 (fakkeltgass på Ringhorne).

ExxonMobil skal innen 1. juni 2011 redegjøre for hvorfor ikke alle analyseresultatene i 2010 er benyttet i usikkerhetsberegningen for utslippsfaktor for brenngass (kildestrøm 1 og 6). Videre skal ExxonMobil oversende sine rutiner for vurdering av kvalitet i gassanalyser.

ExxonMobil skal innen 1. juni 2011 redegjøre for hvordan utslippet fra kildestrøm 2 bestemmes.

Vi viser for øvrig til frister gitt i vårt brev av 21. desember 2010. Vi ber om at ExxonMobil utvider utredningen av forskjellen i beregnede gassmengder ved bruk av brenngassanalysedata fra Balder (dvs. spotprøver) og bruk av analyseresultater fra online GC på eksportgasslinjen til Balder i målecomputeren, til også å omfatte målecomputeren i måleblendene på Balder.

ExxonMobil skal betale et gebyr på kr. 30 000,- for Klifs behandling av utslippsrapporten.

Vedtaket om godkjenning av rapport og fastsettelse av gebyrsats kan påklages til Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Trine Berntzen
prosjektleder

Sissel Wiken Sandgrind
senioringeniør

Kopi:

Oljedirektoratet v/Steinar Vervik, Postboks 600, 4003 Stavanger
Petroleumstilsynet, Postboks 599, 4003 Stavanger